

**Postavitev
raziskovalnega
vprašanja**

Marija Petek Šter

Vsebina

- Ideja – izbira problema (teme)
- Teza – sporočilo (povezava med idejo in raziskovalnim vprašanjem)
- Iskanje literature
- Študij literature
- Prepoznavna vrzeli v znanju
- Oblikovanje raziskovalnega vprašanja
- Oblikovanje namena, ciljev in hipotez
- Nadaljnji koraki izvedbe raziskave

Ideja – problemi (teme nalog)

- Opazovanje lastnega dela
- Študij literature
- Spremljanje raziskovanja drugih

Problemi- Primeri

- Adherenca pri zdravljenju bolnikov z arterijsko hipertenzijo
- Učenja sporazumevanja specializantov
- EKG pri bolečini v prsih
- Kortikosteroidi pri akutni bolečini v križu
- Kakovost življenja starejših bolnikov z rakom
- Triaža v urgentni ambulanti

Teza - sporočilo

- Teza je sporočilo, ki bi ga radi na znanstven način utemeljili in posredovali strokovni javnosti
- Predstavlja osnovo za oblikovanje raziskovalnega vprašanja

Teza povezana z problemom - Samomeritve krvnega tlaka

- Samomeritve krvnega tlak izboljšajo adherenco pri zdravljenju arterijske hipertenzije.

Teza povezana z problemom - Sporazumevanje ob zdravstveni napaki

- Učenjem sporazumevanja izboljšamo sporazumevanje ob zdravstveni napaki.

Teza povezana s problemom - EKG pri bolečini v prsih

- Pri bolniku z bolečino v prsih v urgentni ambulanti je smotrno posneti EKG.

Teza povezana s problemom - Kortikosteroidi pri bolečini v križu

- Kortikosteroidi pri bolečini v križu zmanjšajo jakost bolečine.
- Kortikosteroidi pri bolečini v križu skrajšajo poteka bolečine v križu.

Teza povezana s problemom - Kakovost življenja starejših bolnikov z rakom

- Kakovost življenja starejših bolnikov z rakom je slabša, kot pri starejših bolnikih brez raka.

Teza- triža v urgentni ambulanti

- Bolniki z AMI z neznačilno bolečino v prsih, ki pridejo v urgentno ambulanto so opredeljen v prenizko triažno kategorijo.

Sledi...

- Iskanje literature – pregled področja problema
- Študij literature – „orientacija“ o problemu
- Prepoznavna vrzeli v znanju – katera vprašanja so ostala neodgovorjena?

Prepoznavna vrzeli v znanju

- Neodgovorjena vprašanja
- dosedanje raziskave niso dela jasnih odgovorov
- direkten prenos rezultatov je zaradi razlik v populaciji, organizaciji, kulturi, virih... omejen

Opredelitev raziskovalnega vprašanja

- Raziskovalno vprašanje = razčlenitev raziskovalnega problema: eno široko vprašanje (raziskovalni problem) razčlenimo na več manjših, specifičnih vprašanj.
- Raziskovalna vprašanja lahko:
  - identificirajo stanje
  - razjasnjujejo raziskovalni problem
  - rešujejo raziskovalni problem

Dobro raziskovalno vprašanje

- Pomembno
- Izvedljivo
- Povezano z delom, ki ga opravljamo
- Jasno oblikovano
- Odprtega tipa (ne ponuja vnaprejšnjega odgovora)
- Preverljivo, tj. tako, da ga je z znanstvenoraziskovalnim delom mogoče preveriti.

Postavitev raziskovalnega vprašanja

- **PICO :**

- P - Kdo je pacient?

- I - Kakšna je intervencija?

- C - Kakšen je trenutni standard obravnave?

- O - Kakšen je opazovani izid?

Primer

- Kakšne je vpliv **samomeritve krvnega tlaka (I)** na **adherenco (O)** za jemanje antihipertenzivnih zdravil pri **bolnikih z arterijsko hipertenzijo (P)**?

Primer

- Kako učenjem sporazumevanja (I) specializantov iz družinske medicine (P) vpliva na ustreznost sporazumevanje ob zdravstveni napaki (O)?

Primer

- Pri katerih bolnikih z bolečino v prsih, ki preidejo v urgentno ambulanto (P) in smo jim posneli EKG (I) je le ta abnormen (O)?

Primer

- Ali uporaba kortikosteroidov v kombinaciji z NSAR (I) pri bolniku z enostavno akutno bolečino v križu (P) bolj zmanjšanje bolečine (O) kot uporaba NSAR (C)
- Ali uporaba kortikosteroidov v kombinaciji z NSAR (I) pri bolniku z enostavno akutno bolečino v križu (P) skrajša trajanje bolečine (O) v primerjavi z NSAR?

Primer

- Kakšna je kakovost življenja (O) pri starejših bolnikih z rakom (P) v primerjavi s kakovostjo življenja starejših bolnikov brez raka (P)?

Primer

- Bolniki z AMI z neznačilno bolečino v prsih (P) so pogosteje razporejeni v prenizko triažno kategorijo (O) v primerjavi z bolniki, s tipično stenokordijo (P).

Namen

- Namen raziskave je bil raziskati, preveriti...
- Namen raziskave je bil na podlagi analize..., predlagati...

Primer- namen

- Namen raziskave je bil prepoznati in pojasniti dejavnike, ki so študente medicine vodili k odločitvi za študij.

Primer-namen

- Namen raziskave je bil pojasniti kakovost življenja starejših multimorbidnih bolnikov s sladkorno boleznijo tipa 2 in predlagati ukrepe, ki bi prispevali k boljši kakovosti življenja.

Primer-namen

- Namen raziskave je bil preveriti, ali z uporabo spletne aplikacije za pomoč pri predpisovanju zdravil pri starostnikih zmanjšamo delež potencialno neprimernih predpisov.

Cilji raziskave

- Cilj raziskave je bil ugotoviti/izračunati/izmeriti
  - pogostost,
  - razlike
  - vpliv
  - korelacijo...

Primer-cilji

- Določiti razloge, ki so študente vodile k odločitvi za študiju medicine
- Ugotoviti, ali so značilnosti študentov povezane z odločitvijo za študij medicine

Primer- cilji

- Določiti kakovost življenja starejših bolnikov s sladkorno boleznijo tipa 2
- Ugotoviti dejavnike, ki so povezani s kakovostjo življenja starejših bolnikov s sladkorno boleznijo tipa 2

Primer-cilji

- Ugotoviti delež starejših bolnikov, ki je izpostavljen potencialno neprimernih predpisom zdravil
- Določiti vpliv spletne aplikacije na delež potencialno neprimernih predpisov
- Določiti razloge, ki omejujejo uporabo spletne aplikacije v vsakodnevni praksi

Ničelna in alternativna hipoteza

- **Hipoteza=domneva**
- **Ničelna hipoteza: NI RAZLIK** (npr. kajenje med Romi in avtohtonim prebivalstvom je enako pogosto)
- **Alternativna hipoteza: RAZLIKE OBSTAJAJO** (Romi in avtohtono prebivalstvo se razlikujejo v pogostnosti kajenja)

Primer - hipoteze

- Nadzorovan krvni tlak ima manj kot polovica zdravljenih bolnikov z arterijsko hipertenzijo
- Nadzor krvnega tlaka napovedujejo značilnosti bolnika, intenzivnost zdravljenja in sodelovanje pri zdravljenju
- Samomeritve krvnega tlaka prispevajo k izboljšanju sodelovanja pri zdravljenju, ne vplivajo pa na doseganje ciljnih vrednosti krvnega tlaka

Primer - hipoteze

- Uporaba spletne aplikacije za pomoč pri predpisovanju zdravil pri starejših izboljša vzorec predpisovanja zdravil
- Upoštevanje priporočil spletne aplikacije je tako posledica zdravnikovega prepričanja o neprimernosti nasveta, kot bolnikove privolitve v spremembo.

Hipoteze-primer

- Kakovost življenja starejših bolnikov s sladkorno boleznijo je slabša, kot kakovost življenja starejših bolnikov brez sladkorne bolezni z enako stopnjo multimorbidnosti
- Kakovost življenja lahko pojasnimo z pristnostjo spremljajočih telesnih bolezni in duševnih motenj ter socialno oporo.

Kaj pa potem, ko imamo raziskovalno vprašanje?

Raziskovalno vprašanje	Preiskovanci in metode	Odobritev protokola	Praktični vidiki izvedbe (viri, organizacija)	Etični vidiki

Zaključek

- Problem teza raziskovalno vprašanje
- Namen, cilje in hipoteze
- Metodologija, odobritev protokola, etika, izvedba, pisanje naloge...